

В.С. Ольховська, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

М.О. Янчева, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В МАЛИХ СТУДЕНТСЬКИХ ГРУПАХ

Термін «інтерактивний» означає здатність взаємодіяти чи знаходитися в режимі розмови, діалогу з будь-якою людиною. Отже, інтерактивне навчання – це, перш за все, діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія викладача та студента. Інтерактивне навчання сприяє не тільки взаємодії, а й взаєморозумінню та взаємозбагаченню.

На відміну від активних методів, інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, а й один з одним і на домінуванні активності студентів в процесі навчання.

Місце викладача під час інтерактивних практик зводиться до корегування діяльності студентів на досягнення цілей уроку.

Основними складовими інтерактивних методів навчання є інтерактивні вправи та завдання, які виконуються студентами. Важлива відмінність інтерактивних завдань від звичайних в тому, що, виконуючи їх, студенти не тільки закріплюють вже вивчений матеріал, а й вивчають новий.

До методів інтерактивного навчання відносяться ті, які сприяють залученню студентів в активний процес отримання та обробки знань. Це зокрема робота в малих активних групах.

Головними ознаками групової роботи є:

- група студентів ділиться на малі групи для вирішення конкретних навчальних завдань;
- кожна мала група отримує певне завдання (або однакове, або диференційоване) і виконує його спільно під керівництвом лідера групи і викладача;
- завдання в групі виконуються таким способом, який дозволяє враховувати і оцінювати внесок кожного члена групи;
- склад групи непостійний. Він підбирається з урахуванням рівня знань та підготовки студентів, самий «сильний» студент в групі відіграє роль лідера.

У діяльності викладача при використанні даного методу можна виділити чотири етапи.

На підготовчому етапі викладач формулює цілі уроку, розробляє завдання для кожної підгрупи, готує оснащення уроку, відеофрагменти, хронометраж заняття, методи і форми контролю знань.

На першому етапі роботи викладач доводить до студентів тему і цілі заняття, проводить контроль вихідного рівня знань. Потім формує малі групи, розподіляє завдання, вчить всіляких прийомів самостійної роботи, спостерігає за роботою всіх студентів, працює з окремими студентами, по ходу роботи оцінює результати. Педагог виступає не тільки організатором, але і активно включається сам в роботу груп у різних якостях – помічника, учасника.

На другому етапі викладач організовує роботу студентів в інших малих групах, іншими словами організовує взаємонавчання і взаємоконтроль з використанням відеоматеріалів. В значній мірі при цьому зростає індивідуальна допомога студентам, які не встигають за темпом заняття, як з боку викладача, так і членів групи. Причому «сильний» студент отримує при такому виді діяльності не меншу допомогу, ніж «слабкий», оскільки його знання актуалізуються, конкретизуються, закріплюються під час пояснення.

На третьому етапі, після завершення роботи малих динамічних груп, викладач проводить контроль знань за тестами і методом усного опитування. Робота кожного студента оцінюється також членами інших малих груп. Цей контроль здійснюється і в ході роботи кожної малої групи.

Використання цього методу на кафедрі товарознавства та експертизи товарів під час викладання різних дисциплін дозволило уникнути пасивності практично всіх студентів. Кожен студент, працюючи в різних малих групах, виступає в якості консультанта, викладача, оцінює знання інших, навчає інших, сам навчається. Всім цим забезпечується можливість реалізувати свої сили, затвердити себе, проявити ініціативу. Ця методика дозволяє зацікавити студента, залучити його до процесу навчання. Самі студенти також оцінили ефективність методу. Результати спільної роботи завжди значно вищі, тому що члени малих динамічних груп допомагають один одному, несуть колективну відповідальність за результати діяльності окремих членів групи.

Інтерактивні методики сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу і, що особливо важливо, формують думку, відносини, навички поведінки.